

शास्त्रदृष्ट्या स्वर्गं 'लोकं', जानन्नपि 'अञ्जसा', 'न वेद' अदृष्ट-
पूर्वत्वात् सम्यङ् न जानाति, 'अश्वः', तु प्रजापतिसामर्थ्या-
ज्जानाति । तस्मादश्वेन सहैव सर्पेयुः ॥

(२) तस्याश्वस्योद्गातृस्थाने वरणं विधत्ते । "यदुद्गातोद्गा-
येत् । यथा चेन्नज्ञोऽन्येन पथा प्रतिपादयेत् । तादृक्तत् ॥ १ ॥
उद्गातारमपरुध्य । अश्वमुद्गीथाय वृणीते । यथाऽचेन्नज्ञोऽञ्ज-
सा नयति । एवमेवैनमश्वः सुवर्गं लोकमञ्जसा नयति" इति ।
यदि तस्मिन् वहिष्यवमाने उद्गात्रम् 'उद्गाता', कुर्यात्
तदानो 'यथा', लोके कश्चित् 'अचेन्नज्ञः' मार्गज्ञानरहितः,
अपेक्षितं मार्गं परित्यज्य 'अन्येन', मार्गेण पुरुषान् गमयेत् ।
'तत्' उद्गातुरज्ञानं, 'तादृक्', स्यात् । तस्मात् 'उद्गातारं',
निराकृत्य, 'अश्वं', एवौद्गात्रकर्मणे 'वृणीते' । तथा सति यथा
'चेन्नज्ञः' पुरुषः, 'अञ्जसा' सम्यङ् मार्गेण, 'नयति', 'एवम्',
अयं 'अश्वः', सम्यक् स्वर्गं 'नयति' ॥

(३) अन्वारभणं विधत्ते । "पुच्छमन्वारभन्ते । सुवर्गस्य
लोकस्य समष्टौ" इति । ये वहिष्यवमानाय सर्पन्ति ते सर्वे
तस्याश्वस्य 'पुच्छं', अवलम्ब्य सर्पेयुः । तच्च स्वर्गप्राप्त्यै भवति ॥

(४) अश्वकर्तृकमुद्गानं दर्शयति । "हिङ्करोति । सामैवाकः ।
हिङ्करोति । उद्गीथ एवास्य सः" ॥ २ ॥ इति । अश्वस्य पुर-
स्तात् वडवानामवस्थापनं विधास्यते । तथा सति वडवादर्शने-
नायमश्व औत्सुक्याद्यदि 'हिं', कुर्यात् तदानो 'सः' अश्वः, 'सा-
मैव', करोति । हिङ्कारस्य सामोपक्रमरूपत्वात् न केवलमुप-